

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 33, No 3 (1982)

Υπεύθυνα σύμφωνα με το νόμο

ΠΡΟΪΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Επισημοί Σωματείο άνεγνωρισμένο, άποφ. 110/19.2.1975
 οδικοί: Αθηνών,
 όρος γι τό έτος 1982.
 Κουη κης

ΟΤΗΣ Έκδίδεται υπό αίρετης πεντα-
 ελοδς συντακτικής έπιτροπής (Σ.Ε.)
 μελών τής Ε.Κ.Ε.

ΕΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ο Πρόεδρος τής
 Ε.Ε. Λουκάς Εύσταθίου, Ζαλοκίστα 30,
 Χαλάνδρι, Τηλ. 6823439

Ενικής Έπ.:
 Πεππος
 Δόμνης
 Λαμπριάδης
 Μάγγης
 Αγγελοπούλου - Έκτύπωση:
 ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
 Τηλ. 12 16 Αθήνα
 17513 - 9214820
 ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Αθήνα

Αριθμός: 546
 Τυχοδρομείο

Εθνικού	δρχ.	500
Εξωτερικού	"	1000
Επιτηδών ημεδαπής	"	300
Επιτηδών αλλοδαπής	"	500
του τεύχους	"	200
κ.λ.π.	"	1000

P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

L. Efstathiou
 Zalokosta 30,
 Halandri
 Greece

Subscription rates:
 Foreign Countries)
 S.A. 20 per year.

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 33
 ΤΕΥΧΟΣ 3

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
 1982

Bulletin

OF THE HELLENIC
 VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 33
 No 3

JULY - SEPTEMBER
 1982

Έπιτογές και έμβόσηματα άποστέλλονται έπ' όνό-
 μι κ. Στ. Μάλλιμη Κτην. Ίνστι. Υγιανής και Τε-
 χνολογίας Τροφίμων. Ίερά όδός 75, Τ.Τ. 301
 Αθήνα. Μόλιτες έπιστολές κ.λ.π. άποστέλλονται
 στον κ. Α. Εύσταθίου, Κτηνιατρικό Ίνστιτούτο
 Φυσιολογίας, Άνευπαργωγής και Διατροφής
 Ζώων, Νασιόλεως 9-25, Άγία Παρασκευή Άττι-
 κής.

Coexistence of Myeloma and Leishmaniasis in a dog

Γ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ, Α. ΔΟΝΟΣ, Η. ΜΑΝΗΣ, Χ. ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

doi: [10.12681/jhvms.21551](https://doi.org/10.12681/jhvms.21551)

Copyright © 2019, Γ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ, Α. ΔΟΝΟΣ, Η. ΜΑΝΗΣ, Χ. ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ Γ., ΔΟΝΟΣ Α., ΜΑΝΗΣ Η., & ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Χ. (2019). Coexistence of Myeloma and Leishmaniasis in a dog. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 33(3), 271–278. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21551>

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΥΠΑΡΕΣΗΣ ΜΥΕΛΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΕΪΣΜΑΝΙΑΣΗΣ ΣΕ ΣΚΥΛΙ*

Γ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ, Α. ΔΟΝΟΣ, Η. ΜΑΝΗΣ, Χ. ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

COEXISTENCE OF MYELOMA AND LEISMANIASIS IN A DOG

G. PAPACHARISIS, A. DONOS, E. MANIS, H. SARRI-PAPATHEODOROU

SUMMARY

Examining a dog-case of Leishmaniasis in the area of Epirus it was also diagnosed Myeloma. Both diseases have common characteristics but also big variations.

The coexistence in the certain case could be considered as a "coincidence" because other cases of leishmaniasis were negative for Myeloma.

Leishmaniasis is diagnosed for first time in the area of Epirus and requires further study.

Ἡ λείσμανίαση εἶναι νόσημα πού ὀφείλεται στό πρωτόζωο λείσμάνια, προσβάλλει τὰ ζῶα καί τόν ἄνθρωπο μέσω ἑνός φλεβοτόμου. Διασπείρεται στό ἐνδοθηλιακό σύστημα ὅπου καί πολλαπλασιάζεται.

Τό μυέλωμα εἶναι κακοήθης νόσος ἄγνωστης αἰτιολογίας πού χαρακτηρίζεται ἀπό νεοπλασία τοῦ πλασματοκυτταρικοῦ ἴστού, ἀναιμία, ἀπέκκριση ἰδιάζουσας πρωτεΐνης στά οὖρα ἢ στό αἷμα πού συνοδεύεται πολλές φορές ἀπό ἀλλοιώσεις τῶν ὀστέων.

Αἰτιολογία - Ἐπιδημιολογία Λείσμανίασης

Τὰ συνηθέστερα εἶδη λείσμανίασης εἶναι:

1ον) Λείσμάνια Δονοβάνειος (L. Donovani) ἢ ὁποία προκαλεῖ τήν σπλαχνική λείσμανίαση ἢ Kala-Azar.

* Κτηνιατρικό Ἐργαστήριο Ἰωαννίνων

2ον) Λεισμάνια ή τροπική (L. Tropica) ή όποία προκαλεϊ την δερματική λεισμανίαση ή φύμα τής 'Ανατολής.

3ον) Λεισμανίαση ή Βραζιλιανή ή όποία είναι μορφή δερματικής λεισμανιάσεως γνωστή με τó δνομα Espundia.

Πηγή τής νόσου είναι τó σκυλί κατά κύριο λόγο και ακολουθοϋν σπανιότατα ή γάτα και τά άγρια τρωκτικά.

Διάμεσος ξενιστής είναι μιá σκνίπα ó Phlebotomus Papatasi και Mayor.

Περίπτωση λεισμανιάσης στην 'Ηπειρο σε σκυλιά δέν περιγράφητε παρόλο πού κατά καιρούς αναφέρθηκαν περιστατικά σε άνθρωπους.

Περίπτωσή μας

Ίστορικό — Κλινική εικόνα.

Τó περιστατικό άφορã ένα σκυλί, έλληνικό ίχνηλάτη, ήλικίας 2,5 έτων άρσενικό, τó όποιο διέμενε στα Ίωάννινα. Σύμφωνα με τó άναμνηστικό, πρό μηνός παρουσίασε μεγάλη άπίσχανση, τριχόπτωση γύρω στα μάτια, στο κεφάλι και στην ούρά. 'Η όρεξη ήταν κανονική. Έπαιρνε τακτικά άντιπαρασιτικά φάρμακα. Κατά διαστήματα παρουσίαζε συμπτώματα άπάθειες ή αντίθετα έντονο έκνευρισμό.

Κατά την εξέτασή μας διεπιστώθηκε πιτυρόμορφη δερματίτιδα, έπιπεφυκίτιδα, τριχόπτωση, υπερβολική ανάπτυξη τών όνύχων, τών όποιων ή όψη ήταν ξερή, ή δέ έπιφάνειά τους ρυτιδώδης. Τά ύποδόρια λεμφογάγγλια κατά την ψηλάφιση ήταν διογκωμένα, οί βλεννογόνοι άναιμικοί.

Κατά την ήμέρα τής εξέτάσεως δέν παρουσίασε πυρετό και ούδέποτε κατά τó παρελθόν θερμομετρήθηκε.

Έργαστηριακές εξέτάσεις

1ον) Έγινε αίμοληψία με άντιπηκτικό και χωρίς

2ον) Έγιναν έπιχρίσματα από λεμφαδένες και από τó στέρνο τά όποια έχρώθησαν κατά Giemsa

3ον) Έγινε δειγματοληψία ούρων.

4ον) Έγινε δειγματοληψία κοπράνω για παρασιτολογικές εξέτάσεις

5ον) Έγινε δειγματοληψία ξεσμάτων από τó δέρμα για έκτοπαράσιτα.

Άποτελέσματα Έργαστηριακών εξέτάσεων

1) Αϊματος

1ον) Αϊματοκρίτης 17% (Φ.Τ. 50-53%)

2ον) Ταχύτητα καθιζήσεως έρυθρών

1η ώρα 9mm (Φ.Τ.2)

2η ώρα 140mm (Φ.Τ.4)

3ον) Λευκά αίμοσφαίρια 4.700 (Φ.Τ. 8.500)

4ον) Λευκοκυτταρικός τύπος

Ουδέτερόφιλα	64%
Βασεόφιλα	0
Ήωσινόφιλα	2%
Λεμφοκύτταρα	33%
Μονοπύρηνα	1%

II) Έπίχρισμα μυελού από τὸ στέρνο χρωσθέντα κατά Giemsa

Άνευρέθησαν α) Λεϊσμάνιες, β) Πλασμοκύτταρα με πολλαπλά κενोटόπια 22%

III) Έπιχρίσματα λεμφαδένος χρωσθέντα κατά Giemsa

Διακρίνονταν αρκετὸς ἀριθμὸς λεϊσμανιῶν

IV) Όροῦ αίματος

Έγινε ἡ δοκιμασία τῆς φορμαλδεϋδης κατά Napier, ἡ ὁποία εἶναι δοκιμασία μὴ εἰδική, με ἀποτέλεσμα θετικό.

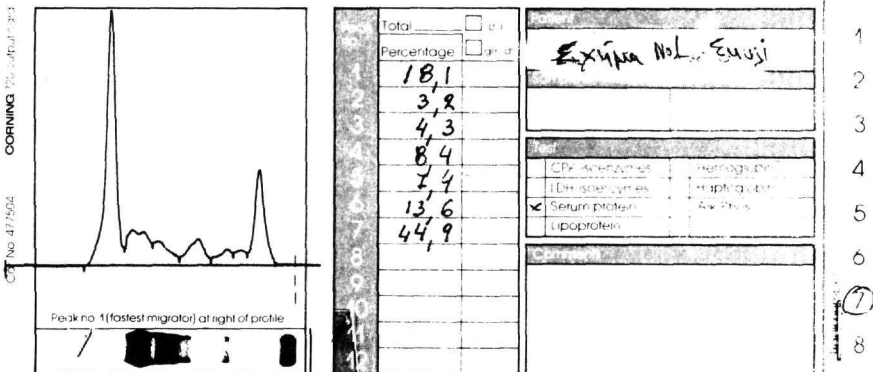
V) Ηλεκτροφόρηση τῶν πρωτεϊνῶν τοῦ ὀροῦ τοῦ αίματος (σχ Νο1)

Κατ' αὐτὴ παρουσιάστηκε παθολογική ἠλεκτροφορητική ταινία, πού ὀφείλεται στὸν πολλαπλασιασμὸ ἑνὸς κλώνου κυττάρων με παθολογική παραγωγή ἀνοσοσφαιρινῶν χαρακτηριστική τῶν παραπρωτεϊναιμιῶν.

VI) Έξέταση οὄρων

Άνευρέθη γλυκοζουρία καὶ λευκωματουρία.

Ἡ εξέταση γιὰ λεύκωμα Bence John ἦταν θετική.

VII) 'Εξέταση κοπράνων

'Αρνητική για παράσιτα.

VIII) 'Εξέταση ξεσμάτων δέρματος

'Αρνητική για έκτοπαράσιτα.

IX) 'Ανατομοπαθολογική εικόνα

Πτώμα σὲ κατάσταση μεγάλης ἀπίσχυσης. Κατὰ τὴν διάνοιξη τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος παρατηρήθηκαν τὰ κάτωθι:

Σπλὴν διογκωμένος, ἦπαρ ὠχρὸν καὶ ἐλαφρὰ διογκωμένο, λεμφογάγγλια διογκωμένα, ἔντερα μὲ ἐλαφρὰ βλεννώδη ἔντεριτιδα.

Κατὰ τὴν διάνοιξη τῆς θωρακικῆς κοιλότητος:

Ὅλα τὰ ὄργανα κατὰ φύση

Ὅστα: Ἡ εἰκόνα τῶν μακρῶν καὶ πλατέων ὀστέων δὲν παρουσίαζε τίποτα τὸ παθολογικό.

Οἱ παραπάνω ἐργαστηριακὲς ἐξετάσεις ἐπιβεβαιώνουν τὴν ὑπαρξὴ λεϊσμανίασης, ἀλλὰ συγχρόνως δίνουν στοιχεῖα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ μιᾶς ἄλλης νόσου, τοῦ μυελώματος, ποῦ δίνει παραπροτεϊναιμία, λεύκωμα Bence Johnes, μυελοκυττάρωση.

Θέλοντας νὰ ἐξακριβώσουμε ἐὰν ἡ συνύπαρξὴ αὐτῆ εἶναι συχνὴ ἢ ἀποτέλεσε τυχαῖο γεγονός, σὲ διάστημα 10μηνῶν ἐξετάσθησαν 24 σκυλιὰ κλινικὰ ὑποπτα γιὰ λεϊσμανίαση.

Σὲ πρώτη φάση γινόταν ἡ δοκιμὴ τῆς φορμαλδεϋδης καὶ ἡ ἐξέταση ἐπιχρισμάτων λεμφαδένος.

Τὰ σκυλιὰ ποῦ ἔδιναν τὴν δοκιμασίαν τῆς φορμαλδεϋδης θετικὴ καὶ τὴν μικροσκοπικὴ ἐξέταση ἀρνητικὴ χαρακτηρίζονταν ὡς ὑποπτα.

Τὰ σκυλιὰ ποῦ ἔδιναν τὴν μικροσκοπικὴ ἐξέταση θετικὴ στὴ συνέχεια ὑποβάλλονταν στὶς ἐξῆς ἐξετάσεις:

Ἡλεκτροφόρηση πρωτεϊνικῶν κλασμάτων ὄρου, παρακέντησις στέρνου γιὰ μέτρησις πλασμοκυττάρων, ἐξέτασις οὐρῶν γιὰ λεύκωμα Bence Johnes, γενικὴ αἵματος καὶ καθίζησις.

Θυσιάζονταν καὶ ἀκολουθοῦσε νεκροτομή. Τὰ νεκροτομικὰ εὐρήματα ἦταν περίπου παρόμοια μὲ τὸ πρῶτο ποῦ νεκροτομήθηκε.

Στὸν πίνακα Νο 2 φαίνονται ὀρισμέναι ἀπὸ τὶς ἐργαστηριακὲς ἐξετάσεις οἱ ὁποῖαι ἔγιναν στὰ 24 ὑποπτα κλινικῶς σκυλιὰ γιὰ λεϊσμανίαση καὶ μυελώμα οἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουν ὅτι:

1ον) 4 ἦταν θετικὰ γιὰ λεϊσμανίαση

2ον) 1 ἦταν θετικὸ γιὰ λεϊσμανίαση καὶ γιὰ μυελώμα

3ον) 4 ἦταν ὑποπτα γιὰ λεϊσμανίαση

4ον) 15 ἦταν ἀρνητικὰ γιὰ λεϊσμανίαση

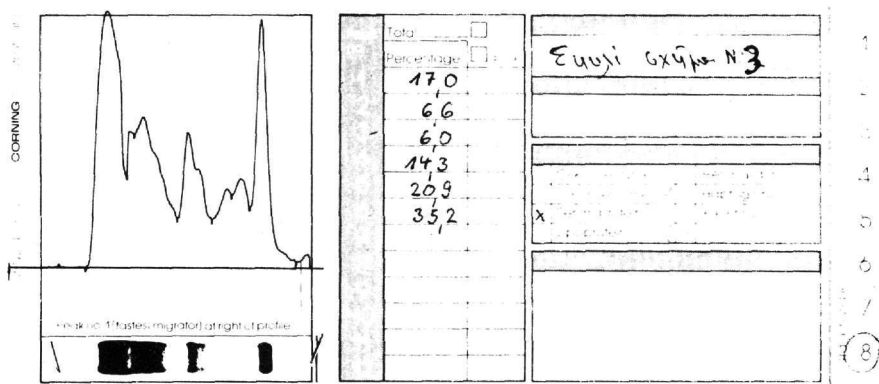
Οί εργαστηριακές εξετάσεις τῶν τεσσάρων θετικῶν σκυλιῶν γιὰ λείσμανίαση ἔδωσαν τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

—Τὰ ἐπιχρίσματα μυελοῦ τῶν ὀστέων ἔδιναν μυελοκύτταρα 12% κατὰ μέσον ὄρον.

—Ἡ ἀνεύρεση λευκώματος Bence Johnes ἦταν ἀρνητική.

—Τὸ πρωτεϊνόγραμμα τῆς ἠλεκτροφόρησης (βλέπε σχ. Νο 3) δὲν παρουσίασε παθολογικὸ κλῶνο.

— Οἱ αἰματολογικὲς ἐξετάσεις ἦταν ὅμοιες περίπου μὲ τίς πρῶτες.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ — ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω εργαστηριακὰ καὶ λοιπὰ εὐρήματα προκύπτουν τὰ ἑξῆς:

1ον) Μὲ τὴν παροῦσα ἐργασία ἀποδεικνύεται ἡ ὑπαρξὴ τῆς λείσμανίασης στὰ σκυλιὰ στὸ χῶρο τῆς Ἠπείρου. Ἡ ἑκτασὴ τῆς νόσου εἶναι ἀγνωστὴ.

Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῶν ὀλίγων ἐξετάσεων πού κάναμε θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀρκετὰ διαδεδομένη καὶ αὐτὸ γιὰ τὰ σκυλιὰ πού ἐξετάσαμε ἦταν σκυλιὰ κυνηγετικά γιὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἰδιοκτῆτες δείχνουν ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον. Ἐπίσης τὰ περισσότερα ἦταν σκυλιὰ πού ἔμεναν στὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων, ὅπου ἔγινε γνωστὴ ἡ ὑπαρξὴ τῆς νόσου καὶ τὰ ἔξ' αὐτῆς ἐπακόλουθα.

Σὰν συμπέρασμα μπορεῖ νὰ ἐξαχθῆ ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ νόσος ὑπάρχει στὰ κυνηγετικά σκυλιὰ θὰ ὑπάρχει σὲ πολὺ μεγαλύτερο ποσοστὸ στὰ ἀδέσποτα, τῶν ὁποίων οἱ συνθηκὲς ὑγιεινῆς καὶ διαβίωσης γενικά εἶναι κακές.

2ον) Τὸ πρῶτο θετικὸ περιστατικὸ τῆς λείσμανίασης μὲ τὸ μῦελωμα πού διαγνώστηκε ἔτυχε νὰ συνυπάρχει.

ΠΙΝΑΚΑ

Άποτελέσματα εξετάσεων 24 υπό

α/α	Τόπος Διαμονής	Φυλή	Ήλικία	Δοκιμή Φορμαλ-δεύδης	Μικροκή έ
1	Ίωάννινα	Έλλ. ίχνηλ.	2,5 έτων	+	
2	Νησ. Ίωαν.	»	5 έτων	+	
3	Τέρροβο	»	3 »	-	Δέν
4	Γρανίτσα				ύ
	Ζίτσης	»	4 »	+	
5	Ίωάννινα	»	3 »	-	
6	Μπαλντούμα	»	5 »	+	
7	Πάργα	Κυνηγετ.	2 »	+	δέν
8	Τέρροβο	Έλλ. ίχνηλ.	4 »	+	ύ
9	Πάργα	Σέτερ	2,5 »	-	δέν
10	Ίωάννινα	Έλλ. ίχνηλ.	2 »	-	ύ
11	ΊΑεττόπετρα	»	2 »	-	δέν
12	»	»	3 »	-	ύ
13	»	»	3 »	-	
14	Ίωάννινα	Σέτερ	1,5 »	+	
15	Ίωάννινα	Πόϊντερ	5 »	+	
16	Παρακάλαμος	Έλλ. ίχνηλ.	4 »	+	
17	Νησλ. Ίωαν.	»	4 »	-	δέν
18	»	»	4 »	-	ύ
19	»	»	4 »	-	
20	»	»	4 »	-	
21	»	»	4 »	-	
22	»	»	4 »	-	
23	»	»	4 »	-	
24	»	»	4 »	-	

Τὰ δύο νοσήματα εἶχαν ὀρισμένα κοινὰ γνωρίσματα ὅπως ἀναιμία, μεγάλη ταχύτητα καθιζήσεως, λευκοπενία, ἀλοίωση τῶν σχέσεων τῶν πρωτεϊνικῶν κλασμάτων τῶν ὀρῶν, πλασμοκυττάρωση ἀλλὰ καὶ μεγάλων διαφορῶν ὅπως:

—Τὸν αἰτιολογικὸ παράγοντα

—Τὴν παραπρωτεϊναιμία

—Τὸ λεύκωμα Bence Johnes

Ἐκ τῶν παραπάνω μπορούμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ περιστατικὸ τῆς λεϊσμανιάσεως καὶ μυελώματος ἦταν τυχαῖο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ἐξετάζοντας μιὰ περίπτωση Λεϊσμανιάσεως σὲ σκυλί στὸ χῶρο τῆς Ἡπείρου, διαγνώσαμε πλὴν αὐτῆς καὶ μυέλωμα.

Τὰ δύο νοσήματα ἔχουν κοινὰ γνωρίσματα ἀλλὰ καὶ μεγάλες διαφορές.

Ἡ συνύπαρξή τους στὴν προκειμένη περίπτωση συμπεραίνεται ὅτι ἦταν τυχαία, καθότι τὰ λοιπὰ περιστατικά Λεϊσμανιάσεως ἦταν ἀρνητικά γιὰ μυέλωμα.

Ἐπίσης μὲ τὴν παροῦσα ἐργασία ἀποδεικνύεται γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἡπειρο ἡ ὑπαρξὴ Λεϊσμανιάσεως τῆς ὁποίας ἡ ἔκτασις χρήζει ἐρεῦνης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γαρδίκας Κ. (1973): Αἱματολογία 563, 675
2. E. Colella e E. Casamassina Vet. (1975): Ital. 363
3. Ἄντ. Ἐμμανουηλίδου — Ἀρσένη (1967): Μικροβ. κλιν. & Ἐργαστ. 363
4. Ν. Ματσανιώτη (1972): Παιδιατρικὴ 38
5. Pampiglione S e coll (1974): Giorn. Mal. Infett. e parassit 26, 969.
6. Ι. Παπαβασιλείου (1967): Μυκητ. Πρωτ. Ἑλμινθ. 84
7. F. Pasguallini (1968): Manual per tecnici di Labor. 1656
8. J. Rullier et A. Parodi (1968): Labor et diagnostic Med. Vet. 218
9. Ἴππ. Τσεβρένη (1968): Ἐπιτ. Κλιν. Αἱματολ. 248
10. Ἐλευθ. Τσιρογιάννης (1973): Γεν. Παθ. Ἀνατομ. Α': Τόμος 242